

Krst Krista Pána - rok B, Mk 1, 7-11

Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie

Ján hlásal: „Po mne prichádza mocnejší, ako som ja. Ja nie som hoden ani zohnúť sa a rozviazať mu remienok na obuvi. Ja som vás krstil vodou, ale on vás bude krstiť Duchom Svätým.“ V tých dňoch prišiel Ježiš z galilejského Nazareta a Ján ho pokrstil v Jordáne. Vtom, ako vystupoval z vody, videl otvorené nebo a Ducha, ktorý ako holubica zostupoval na neho. A z neba zaznel hlas: „Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie.“

Dnešnou nedeľou končí slávenie vianočného obdobia a slávnosťou Krstu Krista Pána začína verejná časť života nášho Majstra. Evanjelista sv. Marek predstavuje svoju verziu výkladu dobrej zvesti ako púť. Je to cesta, ktorú prejde Ježiš od rieky Jordán – kde je pokrstený Jánom – až po cieľ ktorým je darovanie života. Teda je to cesta, ktorú Ježiš urobí spolu so svojimi učeníkmi a evanjelista pozýva všetkých svojich čitateľov prejsť túto púť spolu s Kristom a pritom kontemplovať osobu Majstra, počúvať jeho odkaz tak, aby sme potom mohli urobiť rozhodnutie svojho života: prijať jeho ponuku ako človeka a tváre Boha Otca, ktorú zjavil.

Evanjelista sv. Marek nerozpráva udalosti Ježišovho narodenia (tak ako to urobili evanjelisti Lukáš a Matúš), ale začína svoje evanjelium opisom jeho krstu. Jeho zaujíma osoba Krista počas tých troch rokov verejného života, pretože tam zjavil svoju tvár, tam dal ponuku svojho života, pričom každý vidiac túto ponuku je pozvaný urobiť podobne. Vytvoriť vlastnú ponuku života – prijať ho, alebo ho zamietnuť.

Evanjelium začína slovami Jána Krstiteľa: „Ja Vás krstím vodou, ale on Vás bude krstiť Duchom Svätým“. Kde sa Ján Krstiteľ nachádza? Nie tam, kde sa zastavujú mnohí pútnici dnes počas svojej púte po Sv. Zemi. To býva najčastejšie v blízkosti Genezaretného jazera. Miesto, kde bol pokrstený Ježiš sa nachádza v blízkosti ústia rieky Jordán do Mŕtveho mora. Dnes je na tomto mieste byzantský chrám, ktorý tam je už od 4. storočia. Chrám sa avšak nachádza na dnešnom území Jordánska – teda nachádza sa na východnom brehu rieky Jordán, pričom Sv. Zem sa nachádza na západnom brehu rieky.

Ako to, a prečo bola táto rieka bola tak dôležitá? Dôležitá bola preto, lebo ohraničovala zem otroctva, zem pohanov a zem slobody. Ján krstiteľ sa teda vedome premiestnil na východný breh Jordánu a hovoril všetkým ktorí prichádzali, aby odišli z tejto krajiny otroctva do prisľúbenej krajiny. Izraeliti keď opustili Egypt tak prekročili Jordán vedení Jozuem práve na tom mieste, kde krstil Ján. Avšak Ján hovorí, to nebola krajina slobody, do ktorej Boh chce viesť svoj ľud. Je potrebný nový exodus, nový Jozue. Nová osobnosť, ktorá vás bude skutočne viesť do tejto krajiny. Ale krajina o ktorej hovorí nie je hmotná. Je to Božie kráľovstvo. Teda čo robil Krstiteľ? Nechal prebrodiť ľudí túto rieku a potom odovzdal ľud, ktorý bol ochotný podstúpiť túto cestu novému Mojžišovi – ktorým je Ježiš.

Ježiš sám dokonca prišiel k tejto rieke, aby sa nechal pokrstiť od Jána. Slová Jána Krstiteľa naznačujú odlišnosť medzi jeho krstom a krstom Krista. Navonok by sa totiž mohli zdať oba krsty rovnaké, ale sú veľmi odlišné vo svojom obsahu. Prečo? Pretože krst Jána Krstiteľa je len poliatie vodou; sám Ján o tom vie a aj to hovorí: Ja Vás krstím vodou, aby som Vám ukázal potrebu zmeniť spôsob myslenia a života. Teda je to vyjadrenie dobrej vôle, ktorá krstom sa počne, ale následne je potrebné vykonať celá nasledujúca cestu. Krst je iba začiatok; teda nestačí dobrá vôľa. Ak niekto vie, že existuje cieľ, ktorý je dobré dosiahnuť, tak dobrá vôľa nestačí. Predovšetkým treba **vedieť, kde sa jeho cieľ nachádza, byť niekým sprevádzaný, a predovšetkým mať silu aby som cieľ dosiahol**. A táto sila nepríde vďaka vonkajšiemu zorientovaniu sa.

Ak budú len vonkajšie značky kam niekto má niekto ísť, aj tak mu to nestačí. Musí mať vnútornú silu, ktorá mu umožní kráčať po tejto ceste, ktorá mu bola označená. Krst Ježiša (hovori Ján Krstiteľ) bude daný v Duchu Svätom. Prečo? Pretože to je tá vnútorná sila, duchovný život, ktorý Ježiš prišiel od Otca sprostredkovať a táto vnútorná sila nie je vonkajšia značka, je to vnútorná sila, ktorá ťa privádza do krajiny slobody do ktorej Boh chce viesť všetkých ľudí. Boh vskutku nevovádza ľudí do krajiny slobody tak, že by dal iba vonkajšie indikácie, ktoré treba zachovať. To by sme zostali na úrovni zákona v starej zmluvy. Odovzdáva silu, ktorá mení srdce človeka – umožňuje mu milovať a uskutočňovať život Božích detí, ktorý keď žijeme, tak sme skutočne slobodní ľudia – sme to my sami.

Po tom, ako evanjelista rozlíšil dva druhy krstu, tak začína predstavením hlavnej postavy tejto dobrej zvesti. Evanjelista Marek začína evanjelium svojím konštatovaním: „V TÝCH DŇOCH“ (verš 9) – je obraz ktorý je veľmi silný. Pochádza z prorockých kníh a proroci ním začínajú svoje významné výroky. Marek tento výrok preberá, aby uviedol na scénu osobu, ktorá potom bude prítomná celom nasledujúcom texte. Ježiš prichádza z Nazareta – z Galileji a prišiel k Jordánu. Evanjelista Mk nám nehovorí nič o tom, čo robil Ježiš až do svojej dospelosti. Vieme, že sa zaučil do toho istého remesla ako Jozef, ktorý bol tesárom. Bola to náročná robota.

Teda Ježiš prichádza na to miesto, kde Ján krstí a počujeme, že keď vyšiel z vody, stali sa tri veci; nám sú tlmočené tri obrazy, toho čo sa stalo. Nie je to historický zápis toho čo sa reálne stalo, ale prezentácia toho, čo sa stalo vo verejnom živote Ježiša. Priblížme si ich.

Prvý obraz – otvorené nebo.

Rieka Jordán je na mieste kde bol Ján veľmi bahnitá – zakalená. Je úplne ako zem. Hovorím to, aby som Vám dal obraz kam vošiel Boží syn – vošiel do našej reality – do reality „zeme“. My všetci sme zložení z kyslíka, dusíka, uhlíka ... ale táto pozemská realita bola zbožštená životom, ktorý neprináleží biológii, ale ktorú Boží Syn voviedol do nášho sveta. Teda táto rieka tak zakalená ukazuje, kam zostúpil Boží syn, pretože on tak miloval našu pozemskú realitu, že ju prijal na seba samého. Evanjelista hovorí „Keď z nej vychádzal“ – to znamená že Ježiš ňou prešiel rovnako ako ostatný ľud; on totiž neprišiel dať iba vonkajšie indikácie, teda z nej vychádzal – tj. to ľuďom mohlo symbolizovať aj prechod vyvoleného národa cez Červené more, tak prvý obraz ktorý evanjelista spomína je je otvorené nebo. Neznamená to, že sa otvorili oblaky a ukázalo sa slnko. Nie. Otvorilo sa nebo. V mentalite izraelitov toho času – bolo 7 nebies jedno nad druhým, pričom medzi jednou vrstvou k druhej – hovorili rabíni bolo 500 rokov putovania, pričom poslednou vrstvou nebies bolo miesto kde sa nachádzal Boh. Čo sa stalo? Boh posielal prorokov v časoch monarchie – tj. počas 400 – 500 rokov a aj viac .. pretože ak počítame aj čas keď žil Eliáš, alebo Samuel, tak sa dostávame oveľa ďalej. Ale čo sa stalo? Boh poslal svojich prorokov, ale ľud ich nepočúval. Ale ak nepočúvali toho, kto odovzdával Božie posolstvo, tak sa išlo do skazy. A rabíni hovorili, že keďže neboli počúvaní proroci, tak Boh zatvoril nebesia – už nechce o nás ľuďoch nič vedieť. Je to skutočné ticho Boha. Izrael s veľkou ťarchou a bolesťou prežíval toto ticho Boha, ktorý už nechcel nič hovoriť k svojmu ľudu. Akoby sa naozaj zatvorili nebesia.

Existuje krásna modlitba v knihe proroka Izaiáša kpr. 63 – 64. Patrí ľudu, ktorý sa nachádza v babylonii ako otroci a hovorí sa v nej Pánovi: „*Pane ak by si rozvoril nebesia a začal znovu rozprávať s nami*“¹ my sme

¹ Toto je kontext našej adventnej piesne Roste nebesá z výsosti.

Roste nebesá z výsosti a oblak prš spravodlivého
Nehnevaj sa na nás Pane, nepamätaj si viac našu nepravosť
Pozri - posvätné mesto sa stalo púšťou
Sion sa stal púšťou

skončili zle a stratili sme dedičstvo a dostali sme tento trest – nie od Teba ale zo svojich hriechov – my sme sa vyhnali do tejto situácie, ale Ty nám musíš opäť začať hovoriť. Ak by si ty roztrhol nebesia... Hľa, čo nám hovorí evanjelista sv. Marek. Hneď na začiatku verejného života Ježiša – nebesia sa roztvorili! Sloveso ktoré je v origináli použité znamená, že sa roztrhli úplne, nie iba že sa roztvorili, ale že sa definitívne sa zničili – už sa nedajú opraviť naspäť. Ak predtým nebesia mohli byť zatvorené, odvtedy ako Boží syn vošiel do našej reality zeme, tak milovanej, že ju prijal, odvtedy nebesia nebudú viac zatvorené. Akúkoľvek vec by sme konali, akýkoľvek hriech – Boh nezatvorí už nikdy viac svoje nebo, prečo? Pretože Jeho Syn sa stal jedným z nás. Zaujímavé je, že evanjelista Marek toto isté sloveso použil ešte jeden krát – keď Ježiš daroval svoj život na Kalvárii, keď zjavuje pravú tvár Boha. On je Bohom, ktorý miluje bezpodmienečne človeka, aj vtedy keď človeku berie život pokračuje milovať ho, v tom okamihu (hovori evanjelista Marek) „sa roztrhla chrámová opona“. Bola to opona, ktorá bránila ľuďom vstúpiť do svätyne svätých kde ako sa hovorilo prebýval Boh. Teraz už nie je žiadna opona ktorá oddeľuje Boha od ľudstva, pretože on vstúpil do našej ľudskej prirodzenosti. To nám je zjavené hneď v úvode verejného života Ježiša, keď sa nechal pokrstiť Jánom.

Druhý obraz – Duch ktorý zostúpil na neho v podobe holubice.

Nie že by bola bývala zostúpila na Ježiša holubica. Ale zostúpil Duch – teda tá sila, ktorá dáva možnosť milovať Ježiša bezpodmienečne a prejsť celý život až po cieľ, ktorým je darovať seba samého to je možné, pretože dostal túto silu od Otca. Holubica: biblických obrazov je veľa.

Prvým je ešte v knihe Gn obraz Ducha, ktorý sa vznáša nad vodami v okamihu stvorenia sveta. Vtedy bol chaos, priepasť a Duch, ktorý sa vznášal nad vodami - tak ako holubica. Čo to znamená? Týmto obrazom nám evanjelista Mk chce povedať, že začína „nové dielo stvoriteľa“ a to už nie viac hmotnej reality, ale stvorenie dokonalého človeka, toho, ktorý dostane boží život.

Potom je druhý obraz, ktorý všetci dobre poznáme a to je holubica z Noeho korábu. Po potope sa holubica vrátila s olivovou ratolesťou – znak pokoja ktorý bol obnovený medzi nebom a zemou. V okamihu krstu Ježiša je táto holubica znakom toho že silou Ducha prináša pokoj, pokoj ktorý nemôže byť prerušený naším hriechom, pretože Božia láska je nekonečná a nepodmienečná.

A ešte jeden význam. Holubica – ako vieme, stále hľadá vlastné hniezdo. A tu Duch Svätý hľadá Ježiša ako

Jeruzalem je zničený
Tvoj svätý dom, dom Tvojej slávy
Kde naši otcovia spievali chvály

Roste nebesá z výsosti a oblak prš spravodlivého
Pozri, Pane na trápenie svojho ľudu
A pošli im toho ktorý prichádza
Vyšli baránka, vládcu zeme
Zo skaly púšte
Na horu dcéry Siona
Aby on odňal jarmo nášho zajatia

Roste nebesá z výsosti a oblak prš spravodlivého
Utešujte, utešujte môj ľud
Spása príde čoskoro
Prečo sa zadúšaš v žiali?
Pre smútok ktorý sa Ti odsudzil?
Chcem Ťa zachrániť – nesmúť!
Pretože ja som Pán, Boh
Svätý Izraela, Tvoj Spasiteľ

Roste nebesá z výsosti a oblak prš spravodlivého
<https://www.youtube.com/watch?v=6VdF6xsMxhk>

miesto v ktorom si môže oddýchnuť, v ktorom nachádza plnosť svojho spočinutia. Nie je žiadna iná osoba v ktorej by Duch mohol nájsť svoje stále spočinutie ako Ježiš – pretože Ježiš je jeho plnosťou, úplnosťou. Je ešte jeden význam – opäť sa týka holubice. Holubica je symbolom nehy, lásky. Tento Duch s celou svojou silou života, ktorý premieňa srdce človeka a mení ho a naplňa silou a energiou – ale nie agresívnou energiou ako u dákeho leva, či leoparda (tak ako boli symbolicky zobrazované antické kráľovstvá). Duch je sladký, vovádza k nehe a privádza Ježiša prijať všetkých, milovať všetkých a neodlomiť trstinu, nezhasiť hasnúci knôt... hľa; to je význam obrazu Ducha ktorý sa zjavil v podobe holubice. A súčasne musíme povedať, že tento Duch bol darovaný aj nám a aj my môžeme zakúsiť rovnakú silu z hora.

Tretí obraz – hlas z neba.

Je to obraz dobre poznaný. Zjavená nám je skutočná Ježišova identita. Aká je definícia identity Ježiša ktorá bola ohlásená Bohom, ohlásená nehom? „*Ty si môj milovaný syn*“ – to je citácia Ž 2. V tomto žalme je zachytená prezentácia intronizácie kráľa. Keď bol totiž Izraeli na trón dosadený kráľ, Boh ho rozpoznával ako svojho syna – teda mal reprodukovat' obraz tváre Boha. Mal byť spravodlivý sudca atď... Ježiš počuje skutočne tento verš ako „vovedenie do úradu“ zo strany svojho Otca. Všetkým je ohlásený ako Boží syn, teda ako ľudský obraz tváre Boha.

Keď sa v Izraeli povedalo: „Tento človek je syn tej a tej osoby“, nemyslelo sa tým, len to, že bol biolgicky od toho otca. Označovalo to príbuznosť - viac ako „zrodený z“, tak toto vyjadrenie označovalo – „podobný na“. Teda otec rozpoznával svojho syna ani nie tak z dôvodu, že ho zrodil pre svet, ale preto, že sa mu podobá. Keď hovorí: „ty si môj syn“ znamená: „spoznávam, že ty reprodukuješ moju tvár, hodnoty ktoré som žil, teda ťa rozpoznávam ako svojho syna.“ Je to veľmi dôležité. Nachádzame sa na začiatku evanjelia sv. Marka a týmito slovami nám chce povedať, že Nebeský Otec sa spoznáva v Ježišovi z Nazareta. Teda ak Ty chceš rozpoznať Nebeského Otca, tak od teraz ako Ježiš začína svoju púť od krstu až po úplné sebadarovanie, tak kontempluj túto tvár, pretože v tejto tvári sa Ježiša sa zobrazuje Otec. Nemáme uvažovať rozumom o Bohu, ale kontemplovať tvár jeho syna.

„On je milovaný syn“ – je to ďalší biblický výraz. Ak otvoríme knihu Genesis čítame o Izákovi, Abrahámovom synovi.. áno boli aj iní synovia Abraháma, ale milovaný bol iba Izák a tým bol iný ako ostatní.

Posledný výraz: „Otec má v ňom zaľúbenie“. Boh tým vyjadruje, že má zaľúbenie v Ježišovi, spoznáva sa v ňom, v jeho slovách v jeho dielach a predovšetkým v jeho geste lásky, ktorým je dar jeho života. Sme na začiatku evanjelia sv. Marka. Sme na brehu rieky Jordán a teraz nás pozýva kontemplovať túto tvár, pretože v tejto Tvári sa Boh rozpoznáva. Ak chceme vedieť aký je Otec – musíme pozerat' a počúvať jeho syna – Ježiša z Nazareta.

Zdroj: Fernando Armellini Battesimo del Signore

<https://www.youtube.com/watch?v=r9YmQqj475k&feature=youtu.be>

Preklad: ThLic. Marek Iskra

Archív: <http://rodinabb.sk/liturgia-rodiny/>